

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ

Základní škola praktická s.r.o.
Krušnohorská 1570
Teplice

Školní rok 2025/2026
Ředitelka: Mgr. Ivana Brejchová

Zpracovala: Mgr. Eliška Maternová

Obsah

Obsah	2
Úvod	3
1. Základní údaje	4
2. Závazné materiály	4
3. Naši žáci - rizikové chování	6
4. Dlouhodobé cíle školního preventivního programu	8
5. Krátkodobé cíle pro školní rok 2025/2026	9
6. Preventivní program – tematické bloky v jednotlivých předmětech	10
7. Plánované akce školy ve školním roce 2025/2026	14
8. Spolupráce s rodiči	15

Úvod

Základním principem strategie prevence rizikového chování v naší škole je rozvíjet u dětí a mládeže zdravý životní styl, pozitivní sociální chování a osobnostní růst, s ohledem na jejich individuální potřeby a možnosti. Naše preventivní aktivity jsou zaměřené nejen na samotné dítě, ale kladou důraz také na spolupráci s rodinou, komunitou a školním prostředím, kde žák vyrůstá.

Vzhledem k tomu, že pracujeme se žáky s lehkým mentálním postižením a dalšími specifickými potřebami, přizpůsobujeme obsah programu tak, aby byl srozumitelný, přístupný a podporoval jejich schopnosti efektivně se vyrovnávat s náročnými situacemi.

S ohledem na současné společenské výzvy klademe důraz nejen na prevenci zneužívání návykových látek, šikany a dalších rizikových jevů, ale reflektujeme i nová témata, jako jsou kyberšikana, bezpečnost na internetu, dezinformace a dopady sociálních sítí. Zvláštní pozornost věnujeme rozvoji interkulturního porozumění a integraci žáků ze zahraničí. Dalším důležitým tématem našeho preventivního programu je informovanost o LGBT komunitě a respekt k odlišným sexuálním orientacím a genderovým identitám. Snažíme se podporovat inkluzivní prostředí, kde se všichni žáci cítí bezpečně a respektováni, bez ohledu na svou identitu. Informovanost v této oblasti je důležitá pro prevenci diskriminace, šikany a zajištění respektujícího přístupu k rozmanitosti ve společnosti.

Primární cíle našeho preventivního programu jsou:

- Poskytovat informace o rizikových jevech, jejich následcích a prevenci včetně online prostředí (kyberšikana, bezpečné chování na sociálních sítích).
- Rozvíjet pozitivní postoje k diverzitě ve společnosti, s důrazem na respektování odlišností včetně sexuální orientace a genderové identity.
- Podporovat zdravý životní styl a aktivní trávení volného času.
- Posílit odpovědnost za vlastní chování a rozhodování.
- Seznámit žáky s bezpečným používáním technologií, včetně zásad ochrany osobních údajů.
- Podporovat schopnost rozpoznávat dezinformace a rozvíjet kritické myšlení.
- Nabízet alternativní způsoby řešení problémů, včetně míst, kde hledat pomoc při obtížích.
- Podporovat respekt a rovnost ve vztazích, bez ohledu na pohlaví, sexuální orientaci

či národnostní příslušnost.

Cílem tohoto programu je posílit nejen prevenci, ale také odolnost dětí vůči rizikovým jevům v moderní společnosti, včetně těch, které se rychle mění v důsledku technologického a společenského vývoje.

1. Základní údaje

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	Základní škola praktická Teplice s.r.o. Krušnohorská 1570 415 02 Teplice IČ: 25023187
Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Ivana Brejchová
Telefon na ředitele	417 563 109
E-mail na ředitele	zvssro-teplice@volny.cz

Jméno a příjmení školního metodika prevence	Mgr. Eliška Maternová
Telefon	417 563 109
E-mail	El.maternova@gmail.com

Jméno a příjmení výchovného poradce	Mgr. Dana Holubičková
Telefon	417 563 109
E-mail	zvsteplice@gmail.com

2. Závazné materiály

Škola vytváří MPP jako základní nástroj prevence. Tento preventivní program vychází ze školského zákona, další platné legislativy a dokumentů MŠMT:

- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školních zařízeních (MŠMT č.j. 21291/2010-28)

- Metodický pokyn MŠMT č. j. MSMT-26119/2016 k prevenci a řešení šikanování ve školách a školských zařízeních
- Metodický pokyn MŠMT č.j. MSMT-20585/2020-1 k problematice inkluzivního vzdělávání
- Národní strategie primární prevence rizikového chování na období 2019–2027
- Úmluva o právech dítěte (OSN, 1989)
- Vyhláška č. 197/2016 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Vyhláška č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
- Zákon č. 65/2017 Sb. o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
- Zákon č. 110/2019 Sb. o zpracování osobních údajů
- Zákon č. 359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dětí
- Zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání

3. Naši žáci - rizikové chování

Naši žáci, kteří navštěvují školu zřízenou dle §16 školského zákona, potřebují systematickou podporu při zvládání rizik, která vyplývají z jejich specifických potřeb. Jedná se především o žáky s lehkým mentálním postižením a přidruženými obtížemi. Cílem prevence je připravit je na každodenní situace, se kterými se mohou setkat, a zároveň je vést k posilování osobní zodpovědnosti, sociálních dovedností a odolnosti vůči rizikovému chování.

V rámci preventivního působení se zaměřujeme zejména na tyto oblasti:

- **Zodpovědnost za zdraví a sebeobsluhu** – vedení žáků k péči o tělesné i duševní zdraví, prevenci úrazů, hygieně a zdravým životním návykům.
- **Rozhodování a odpovědnost za vlastní jednání** – nácvik informovaného rozhodování, uvědomění si důsledků a přijímání odpovědnosti.
- **Rizikové užívání technologií** – prevence nadměrného trávení času na mobilu, internetu a sociálních sítích; rozvoj digitální gramotnosti, schopnosti odlišit realitu od fikce a bezpečného chování online.
- **Rizika internetu** – varování před pornografií, erotickým obsahem a groomingem; schopnost rozpoznat manipulaci a chránit vlastní soukromí.
- **Kyberšikana a šikana** – rozpoznání a prevence agrese v online i reálném prostředí, nácvik empatie a konstruktivního řešení konfliktů.
- **Nedostatečné sociální dovednosti** – posilování schopnosti odmítnout, vyjádřit vlastní potřeby, respektovat hranice druhých a reagovat přiměřeně na konfliktní situace.
- **Afektivní záchvaty a agrese** – práce se zvládáním emocí, autoregulace a nácvik zvládání stresu bez agresivního chování.
- **Vztahy ve třídě a respekt k autoritám** – učení respektu k pravidlům, rolím a odlišnostem mezi lidmi.
- **Návykové látky** – prevence kouření, vapingu, alkoholu, drog a zneužívání léků; nácvik jednoduchých způsobů, jak odmítnout nabídku.
- **Záškoláctví a absence** – prevence vyhýbání se školní docházce, motivace k pravidelné docházce, spolupráce s rodinou při časté absenci.

- **Krizové situace** – rozpoznání nebezpečných situací a nácvik vhodných reakcí.
- Zvláštní pozornost věnujeme žákům z rodin s náročnými podmínkami, včetně těch, kteří žijí v sociálně vyloučených lokalitách. V této oblasti posilujeme zejména:
- **Prevence domácího násilí a zneužívání** – seznámení s právem na ochranu, rozpoznání fyzického i psychického násilí a zajištění dostupné podpory.
- **Sociální inkluze a prevenci diskriminace** – rozvoj tolerance, respektu a přijímání odlišností.
- **Prevence izolace a podpora začlenění** – vytváření příležitostí k zapojení do kolektivu.
- **Finanční gramotnost a praktické dovednosti** – základy hospodaření s penězi a schopnost orientovat se v běžných životních situacích.
- Takto pojatá prevence pomáhá žákům nejen zvládat konkrétní rizika, ale zároveň posiluje jejich schopnost zapojit se do společnosti, rozvíjet samostatnost a dosáhnout osobního úspěchu

4. Dlouhodobé cíle minimálního preventivního programu

1. Budování pozitivního školního klimatu a mezilidských vztahů

- Nadále posilujeme prostředí založené na vzájemném respektu, spolupráci a podpoře mezi žáky i pedagogy.
- Žáci jsou vedeni k tomu, aby dokázali spolupracovat, pomáhat si a řešit konflikty nenásilným způsobem.

2. Rozvoj sebeovládání a zvládání emocí

- Dlouhodobě rozvíjíme schopnost žáků regulovat své chování, zvládat impulzivitu a afektivní záchvaty.
- Podporujeme rozvoj dovedností, jak zvládat stresové situace bez agrese a učíme žáky používat techniky seberegulace.

3. Prevence rizikového chování spojeného s technologiemi

- Rozvíjíme digitální gramotnost žáků, učíme je bezpečně se pohybovat na internetu a chránit své osobní údaje.
- Posilujeme schopnost odolávat rizikům online prostředí (kyberšikana, pornografie, erotický obsah, manipulace a grooming).

4. Rozvoj osobnosti, kritického myšlení a odpovědnosti

- Podporujeme žáky ve schopnosti samostatně a zodpovědně se rozhodovat, rozlišovat mezi vhodným a nevhodným jednáním.
- Žáci se učí kriticky pracovat s informacemi a rozpoznávat nepravdivé či zmanipulované obsahy.

5. Prevence užívání návykových látek

- Dlouhodobě vzděláváme žáky o rizicích užívání návykových látek, se zvláštním důrazem na vaping, kouření a alkohol.
- Posilujeme schopnost žáků odmítnout nabídku návykových látek a odolávat tlaku vrstevníků.

6. Podpora školní docházky a prevence záškoláctví

- Systematicky motivujeme žáky k pravidelné docházce a k aktivnímu zapojení do vyučování.
- Posilujeme spolupráci s rodinou při řešení častých absencí a hledáme způsoby, jak žáky pozitivně motivovat ke škole.

7. Posilování sociálních dovedností a inkluze

- Žáci jsou vedeni k respektování rozdílů mezi lidmi a k tolerantnímu chování.
- Podporujeme jejich začleňování do kolektivu a předcházíme sociální izolaci.

8. Spolupráce s rodiči a komunitou

- Udržujeme pravidelnou komunikaci s rodiči o preventivních opatřeních, rizicích a potřebách žáků.
- Rodiče zapojujeme do preventivních aktivit školy a poskytujeme jim informace, jak podporovat děti v bezpečném chování.

5. Krátkodobé cíle pro školní rok 2025/2026

Tabulka 1: Krátkodobé cíle

Krátkodobý cíl	Konkrétní činnosti a akce	Předměty / akce	Měřitelnost
1. Zlepšení mezilidských vztahů a klimatu školy	Třídnické hodiny – tvorba „Pravidel naší třídy“; Den přátelství – kooperativní hry; společná třídní výzdoba	Třídnické hodiny, VV, projektový den	Dotazník klima na začátku a konci roku
2. Posílení sebeovládání a zvládání emocí	TV – fair play při turnajích; ČSP – modelové situace „Jak zvládnout zlost“; workshop se ŠP	TV, ČSP, beseda	Snížení kázeňských opatření o 10 %
3. Rozvoj osobnosti a kritického myšlení	Informatika – práce s „fake news“; VO – diskuse o rozhodování; soutěž Finanční gramotnost (ÚK)	Informatika, VO, soutěž	60 % žáků dokáže uvést 2 způsoby ověření informací
4. Prevence užívání ná-	Beseda s Městskou policií	VZ, VV, бесе-	60 % žáků uvede 2

vykových látek (vaping, alkohol, drogy)	Teplice; pracovní listy ve VZ; Den bez cigarety – výtvarná soutěž	da	rizika vapingu
5. Podpora školní docházky a prevence záškoláctví	Motivační soutěž „Nejlepší docházka“; spolupráce s OSPOD a PPP Teplice; konzultace s rodiči	TU, ŠMP, OSPOD	Snížení omluvené absence.
6. Prevence rizikového chování na internetu	Den bezpečnějšího internetu (únor, Policie ČR); Informatika – „Ochrana soukromí online“; třídnické hodiny – rizika pornografie	Informatika, TU, školní akce	50 % žáků vyjmenuje 3 zásady bezpečnosti online
7. Rozvoj sociálních dovedností a tolerance	Program Tonda Obal (ÚK); beseda White Light Ústí – diskriminace; projekt s žákem-cizincem (ochutnávka jídel, kultura)	Přírodopis, VO, školní akce	Reflexe žáků formou krátkého dotazníku
8. Podpora zdravého životního stylu	Plavecký výcvik (Teplice, listopad–prosinec); školní sportovní den (květen); Den zdraví (listopad)	TV, projektový den	Účast žáků na akcích (min. 70 %)
9. Rozvoj environmentálního citění a spolupráce	Exkurze do ZOO Ústí nad Labem (květen); školní sběr papíru; Den Země (duben)	Přírodopis, projektové dny	Fotodokumentace, reflexe žáků
10. Podpora kulturního rozhledu	Návštěva divadla v Teplicích; hudební výchova – beseda s místním muzikantem; školní besídky	HV, VV, kulturní akce	Zápisy v třídních knihách, reflexe

6. Preventivní program – tematické bloky v jednotlivých předmětech

Aktivity školy v rámci minimálního preventivního programu

- Participace žáků na tvoření školního řádu, pravidel třídy, společné vytváření systémů odměn a postihů při nedodržování pravidel. Vysvětlování funkce a důležitosti pravidel ve společnosti- v rodině, ve škole, na pracovišti atp.

Tematické bloky v jednotlivých ročnících a předmětech:

Primární prevenci zařadíme na 1. a 2. stupni do následujících předmětů:

- ☐ Prvouka
- ☐ Přírodověda
- ☐ Vlastivěda
- ☐ Přírodopis, chemie
- ☐ Výchova k občanství
- ☐ Výchova ke zdraví
- ☐ Český jazyk
- ☐ Tělesná výchova
- ☐ Výtvarná výchova

V 1. – 5. ročníku budou vybraná témata nenásilně zařazena do výuky.

Pedagogové témata přizpůsobí skupině žáků, neboť děti dobře znají a vědí, na kterou problematiku se nejvíce zaměřit. Základem preventivního programu na prvním stupni bude:

- rozvíjení schopností komunikace,
- svěření se s obtížemi, obavami vhodné osobě,
- pochopení důležitosti zdravého životního stylu,
- možnost vyjádření negativních emocí vhodnými formami- sport, tvoření, diskuze,
- ví jak udržovat zdravý životní styl,
- využití příslušných linek důvěry (v krizových situacích),
- vyjádření vlastního názoru v komunitním kruhu třídy.

V 6. -9. ročníku bude primární prevence intenzivnější. Bude jasně zaměřena proti disociálnímu, asociálnímu i antisociálnímu chování. U žáků bude podporován zdravý životní styl, vhodné trávení volného času a budování zdravých vztahů ve společnosti.

Tematické bloky v jednotlivých předmětech zpracované v tabulce č. 2:

Předmět	Témata PP	Rozvíjené dovednosti a aktivity	Ročník
Prvouka	Osobní hygiena, sebeobsluha, zdravý životní styl, rodina a společnost, pravidla ve třídě a škole	Sebepéče, osobní hygiena, porozumění pravidlům ve škole a rodině, komunikace s důvěrnými osobami, participace na pravidlech	1.-2. ročník
Přírodověda	Prevence závislostí (kouření, alkohol), zdravé životní prostředí, rodina, příroda, krizové situace	Kritické myšlení, rozhodování, environmentální vědomí, pravidla chování v krizových situacích	3.-5. ročník
Vlastivěda	Pravidla ve společnosti (škola, rodina, pracoviště), občanská odpovědnost, prevence rizikového chování	Sociální dovednosti, občanská zodpovědnost, tvorba pravidel ve třídě, komunikace a pravidla společenského chování	4.-5. ročník
Přírodopis, Chemie	Nebezpečí návykových látek, kouření a alkohol, ekologie a péče o životní prostředí, manipulace a důvěra	Prevence rizikového chování, péče o životní prostředí, rozhodovací schopnosti, kritické myšlení	6.-9. ročník
Výchova k občanství	Občanská práva a povinnosti, právní vědomí, pravidla a jejich důležitost, šikana a prevence rizikového chování	Sociální interakce, právní povědomí, komunikace a řešení konfliktů, účast na tvorbě školního řádu	6.-9. ročník
Výchova ke zdraví	Prevence šikany, návykových látek, zdravý životní styl, linky důvěry, zvládání stresu	Sebekontrola, komunikace, kritické myšlení, odolnost vůči stresu, zdravý životní styl, využití krizových linek	6.-9. ročník
Český jazyk	Prevence šikany a verbální agrese, komunikace a vyjadřování emocí, tvorba třídních pravidel	Komunikační dovednosti, vyjadřování emocí, tvorba a dodržování pravidel, komunitní kruh	1.-9. ročník
Tělesná výchova	Zdravý životní styl, fyzická aktivita, pravidla ve sportu a fair play, řešení konfliktů	Fyzická aktivita, týmová spolupráce, dodržování pravidel, pozitivní trávení volného času	1.-9. ročník
Výtvarná výchova	Prevence stresu prostřednictvím tvorby, vyjadřování emocí a sebevyjádření, respektování pravidel	Kreativní sebevyjádření, rozvoj estetiky, relaxace, vytváření společných pravidel, prevence stresu	1.-9. ročník

	del		
Informatika	Digitální bezpečnost, ochrana před kyberšikanou, správné používání digitálních technologií	IT gramotnost, bezpečné chování na internetu, prevence kyberšikany, kritické myšlení	4.-9. ročník

Další rozpracování témat PP do jednotlivých předmětů:

Předmět - PRVOUKA, VLASTIVĚDA, PŘÍRODOVĚDA, PŘÍRODOPIS:

- Na koho se mám obrátit, když mám problém, sebeobsluha, dodržování hygieny, zdraví životní styl, důležitá telefonní čísla, chování v krizové situaci,
- zdravotní rizika pití alkoholu a kouření, odmítání návykových látek,
- budování vztahů ke zvířatům, přírodě (ekologické smýšlení),
= seznamuje žáky se současnými poznatky péče o životní prostředí, vede k úctě k životu, k pochopení ochrany prostředí pro kvalitní život,
- rozvoj schopností přijímat svobodná a odpovědná rozhodnutí

- nácvik efektivní komunikace na základě vlastních prožitků

- nácvik řešení zátěžových situací

- zvýšení schopnosti odolávat nebezpečím, krizím, stresu, zátěžovým situacím (včetně odmítání alkoholu, drog, nikotinu, nevhodných způsobů chování)

- přehled životních rizik

- společenské vztahy (včetně mediální hygieny, vlivu reklamy apod.,)

- modelové, projektové situace poskytující návody k řešení problémů

Předmět - VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Soustavné vzdělávání v oblasti zdravého životního stylu, občanská, právní a estetická výchova.

Upevnění základních norem společenského chování, postojů a způsobů chování.

Velkou pozornost věnovat problematice šikany, patologickým jevům. V rámci VKO bude probíhat také každotýdenní orientace v aktuálním dění, vyvracení a rozpoznávání fakenews.

Předmět – CHEMIE

Poskytuje žákům základní soubor poznatků o chemických látkách, jevech a zákonitostech. Informuje o nepříznivých ekologických, zdravotních účincích některých prvků a skupin látek s důrazem na drogovou závislost. Poskytuje žákům pravidla bezpečného chování při manipulaci s ohněm, chemikáliemi atd.

Předmět - ČESKÝ JAZYK

Prostřednictvím literárně-výchovných činností se podílet na utváření názorů, postojů, zájmů a vkusu žáků. Rozvíjet u žáků schopnost prožitku z uměleckého díla. Snaha o přirozený zájem žáků o literaturu a čtení knih jako vhodnou formu trávení volného času.

Předmět - TĚLESNÁ VÝCHOVA

Přispívá k všestrannému a harmonickému rozvoji žáků a k upevňování zdraví rozvojem pohybových dovedností a vědomostí tvořících součást tělesné kultury a formování pozitivních vlastností osobnosti. Rozvíjí kladné postoje k pohybové aktivitě ve smyslu celoživotní orientace na zdravý způsob života.

Předmět- VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Rozvoj estetiky a uměleckého cítění. Podporování umělecké tvorby jakožto prostředek k relaxaci a uklidnění, vyjádření pocitů a emocí. Podnícení zájmu žáků o umění- výstavy, muzea, vlastní tvorba.

Předmět- INFORMATIKA

Zlepšování kritického myšlení, vyhledávání fake-news, ověřování informací, bezpečné pohybování na sociálních sítích, specifikace kyberšikany- jak ji poznáme a jak se můžeme bránit.

7. Plánované akce školy ve školním roce 2025/2026

- Barevný den

- Besedy
- Dopravní hřiště
- Halloweenský den
- Kurz bruslení na zimním stadionu v Teplicích
- Návštěva Planetária
- Nové Česko – Revolution Train
- Ochrana životního prostředí – třídění odpadu, šetření elektrickou energií
- Planeta Země 3000
- Plavecký výcvik
- Dopravní výchova – 1. stupeň
- Projekty ze zeměpisu
- Školní výlety a exkurze
- Spolupráce s DDM Teplice
- Spolupráce s městskou knihovnou Teplice
- Spolupráce s muzeem Teplice
- Sportovní den
- Vánoční besídka
- Velikonoční tvoření
- Volba povolání – 8., 9. ročník
- Výtvarná soutěž
- Zapojení do projektu do školy pěšky
- Zapojení do projektu mléko do škol
- Zapojení do projektu Nenech to být (www.nntb.cz)
- Dle nabídky návštěvy filmových a divadelních představení, výstav

8. Spolupráce s rodiči

Informování rodičů na začátku školního roku:

- Seznámení s minimálním preventivním programem (MPP) – cíle, plánované akce, zapojení žáků i rodičů. Pravidla školy a třídní pravidla – chování, bezpečnost, docházka, pravidla pro používání mobilních telefonů, pravidla pro online aktivity.

Postupy omlouvání absence a prevence záškoláctví:

- Rodič žáka je povinen omluvit nepřítomnost do 3 kalendářních dnů od jejího začátku.
- Omluva probíhá písemně (žakovská knížka, e-mail, lékařské potvrzení).

Sankce a postupy při neomluvené absenci:

- 1–10 hodin: TU konzultuje s rodičem, záznam do dokumentace školy.
- 11–25 hodin: Výchovná komise + hlášení OSPOD, přestupkovému oddělení; možnost pedagogicko-organizačního opatření.
- 26 a více hodin: Bezodkladné oznámení přestupkovému oddělení a OSPOD, případně další právní kroky (ohrožení výchovy dítěte).
- Formy komunikace s rodiči: třídní schůzky, žakovská knížka, e-mail, telefon, online schůzky.

Zapojení rodičů do chodu školy a komunitní práce

Rodiče se mohou aktivně podílet na:

- organizaci školních akcí a projektů (Den přátelství, Den zdraví, Den Země),
- tvorbě třídních pravidel a motivačních soutěží (např. „Nejlepší docházka“),
- podpoře preventivních programů ve volném čase žáků.

Škola pravidelně naslouchá signálům od rodičů, které mohou napomoci odhalování sociálně patologických jevů (šikana, rizikové chování, záškoláctví).

Sledování a motivace školní docházky

- Motivační programy: soutěž „Nejlepší docházka“, odměny pro jednotlivce i třídy za pravidelnou docházku.

- Spolupráce s OSPOD a PPP Teplice: konzultace a případné intervence při rizikové absenci.

Pravidelná komunikace s rodiči:

- každý měsíc sledování absence a předávání informací rodičům,
- včasná kontrola omluvených i neomluvených hodin.

Komunikace při nežádoucích projevech chování

Při výskytu nežádoucího chování (šikana, agresivita, rizikové chování) rodiče:

- jsou neprodleně informováni TU nebo ŠMP,
- společně hledají řešení a možnosti podpory žáka,
- dodržují pravidla stanovená školou i mimo školu (domácí úkoly, chování, online aktivity).

12. září 2025

Zpracovala: Mgr. Eliška Maternová